

Principles, Criteria and Indicators of Good Forest Management in Poland

**Standard for Forest Stewardship Council Forest
Management assessment submitted for
Forest Stewardship Council accreditation**

June 2010

1. Preface

1.1. Descriptive statement of FSC:

FSC is an independent, non-governmental, not for profit organization established to promote the responsible management of the world's forests. It provides standard setting, trademark assurance and accreditation services for companies and organizations interested in responsible forestry. Products carrying the FSC label are independently certified to assure consumers that they come from forests that are managed to meet the social, economic and ecological needs of present and future generations. FSC maintains representation in more than 80 countries.

Forests provide us with clean water, fresh air, and help combat global warming. They also provide food, medicine and important natural resources, such as timber and paper. If managed responsibly, forests and plantations benefit forest people and the global community. However, in some countries as much as 80% of the timber is harvested illegally. This often involves violation of human rights and felling of protected forests.

For further information, please visit: www.fsc.org

1.2. Descriptive statement of the Standard Setting Group

XXXXXXXXXX

2. Introduction to FSC standard:

2.1. Purpose

This standard sets out the required elements against which FSC accredited Certification Bodies shall evaluate forest management practices within the given scope of the standard stated in section 2.2 below.

The FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship (February 2000) provides an internationally recognized standard for responsible forest management. However, any international standard for forest management needs to be adapted at the regional or national level in order to reflect the diverse legal, social and geographical conditions of forests in different parts of the world. The FSC Principles and Criteria therefore require the addition of indicators that are adapted to regional or national conditions in order to be implemented at the forest management unit (FMU) level. The FSC Principles and Criteria together with a set of such indicators accredited by FSC constitute an FSC Forest Stewardship Standard.

This standard follows the requirements of FSC-STD-60-002 Structure and content of national forest stewardship standards to improve consistency and transparency in certification decisions between different certification bodies in Poland and in different parts of the world, and thereby to enhance the credibility of the FSC certification scheme as a whole.

2.2. Standard scope

This "Principles, Criteria and Indicators of Good Forest Management in Poland" may be applied within all forests and forest types located in Poland. Some indicators are only applicable for either small and/or low intensity managed forests (SLIMF), medium size or large forest management operations (FMO) or a combination of them. For the purpose of this standard the thresholds for SLIMF, medium and large FMO-s is following:

- Small and Low Impact Management Forests (SLIMF FMO-s):
  - a) FMO-s managing forest area below 500 ha (one or homogenous forest ownership),
  - b) FMO-s where the rate of harvest is less than 20% of mean annual increment and total annual harvest is less than 5000 cbm (independent from the area),
- Medium size FMO-s: FMO-s managing forest area of 500 to 10 000 hectares (one or homogenous forest ownership)

- Large size FMO-s: FMO-s managing forest area over 10 000 hectares (one or homogenous forest ownership)

Background information on the standard setting process (As stated in the Standard Developments Groups proposal, terms of reference and work plan as developed to FSCSTD-60-006).

25th of November the FSC National Standards were adopted after 5 years preparation period. The standards were submitted for accreditation in spring 2006. Nevertheless due to formal lapses (like lack of appropriate number of FSC A.C. members, inappropriate number of Board members) the Group was accredited in spring 2008 and the submitted standards were not considered for accreditation process.

In the meantime almost 7 million hectares of Polish forests were certified by two competing certification bodies. Significant discrepancies between CB's interim standard versions were reported. In September 2007 Heiko Lideker, the Director of FSC International Center send the letter to certification bodies active in Poland with clear advise to align the Certification Bodies standards to the approved by FSC-Poland (November 2005) version of national standards.

Due to significant number of comments and requests from the side of certification bodies and stakeholders (evidence available on request) the Board of FSC-Poland has elected the Standards Commentary Committee with the task aiming to prepare Commentary of the standards already being in use in forestry certification. The committee has worked for several months (autumn 2007-spring 2008) and developed the "Commentary to the national standards in Poland". This document was adopted by the General Assembly in April 2008. This Assembly gives also an advice to the FSC-Poland Board to look for funding which will allow to revise the main document due to significant number of necessary changes.

On Mai 2008 the Board called for extraordinary General Assembly which voted the resolution about revision of the national standards. The General Assembly from 30.06.2008 elected 4-chambers Standards Committee responsible for the process of standards revision.

3. Version of standard

3.1. Draft and version number; original date of the preparation and accreditation of the standard; subsequent edition dates; current edition date and the next anticipated revision as appropriate.

3.2. Statement of the responsible parties that oversaw the development of the standard.

Xxx

4. Context

4.1. General description of the geographical area covered by the standard

xxxx

4.2. List of members of the committee that prepared the standard

Environmental	Economic	Social
Name: Oleg Sanocki	Name: Robert Knysak	Name: Marian Kociolek

Environmental	Economic	Social
Organization: PKE(Polish Ecological Club Lubuski District)	Organization: SPL (Association of Forest Entrepreneurs)	Organization: NSZZ Solidarność (Solidarność Union Trade)
Resume: 6 years experiences within FSC WG, environmental background due to involvement in national and international project, known local activist in lubuski district. Member of the local government environment court.	Resume: 10 years FSC experience, Forestry University degree, owner of the forest service company, member of the Association of Forest Entrepreneurs, member of the Board of European Network of Forest Entrepreneurs, part-time employee of the FSC NI in Poland (to cover the administration work).	Resume: 40 years professional experience for the forest work, member of the Union Trade movement, employee of the State Forest Organization. Since 6 years represents membership at the FSC Working Group.

4.3. List of key consultants and advisers who assisted the committee

Name of Expert Team	Members	List of documents (ToR, work plan, documents produced)
Tomasz Markiewicz	RDSF Poznan (Regional Directorate of State Forest)	Assistance as technical advisor during whole process of standard setting/revision
Urszula Zabrocka	DGFS (General Directorate of the State Forest Organization)	Assistance as technical advisor during whole process of standard setting/revision
Additionally two expert meetings were organized to clarify technical aspects of most critical indicators.	11.12.2008 – meeting with 7 experts participating 9.04.2009 9.04.2009 (20 participants)	

4.4.- Associated documentation referenced in the standard. (This would include FSC document, other FSC accredited forest stewardship standards, legislation and other relevant documents).

FSC STD 01 001 V4 0 EN FSC Principles and Criteria

FSC-STD-60-006 Procedure for the development of Forest Stewardship Standards

FSC STD 20 002 V2 1 EN Structure and Content Forest Stewardship Standards

FSC STD 01 003 V1 0 EN SLIMF Eligibility Criteria

FSC STD 01 003a EN SLIMF eligibility criteria addendum 2008 02 13

FSC-GUI-60-100 Guidance on the interpretation of the FSC Principles and Criteria to take account of scale and intensity

FSC-GUI-20-200 EN FSC Guidelines for Certification Bodies 2005

FSC POL 30 401 EN FSC certification and ILO Conventions 2002

FSC POL 20 002 EN Partial Certification 2000

FSC Guidance Document FSC-GUI-30-004: FSC Principles 2 and 3: Guidance on Interpretation

FSC GUI 30 001 V2 0 EN FSC Pesticides Policy Guidance 2007

FSC GUI 30 001a V1 0 EN Approved derogations for use of pesticides 2008 01 21

FSC POL 30 001 EN FSC Pesticides policy 2005

FSC PRO 01 004 V2 1 EN Processing pesticide derogation applications

FSC POL 30 602 EN FSC GMO Policy 2000

FSC ADV 30 602 EN Conversion of plantation to non forest land 2004 03 29

FSC ADV 30 602 EN Conversion of plantation to non forest land 2004 03 29

FSC ADV 30 901 EN Interpretation of Criterion 9 2 2003 04 28

FSC ADV 31 001 EN Interpretation of C10 9 2002 12 03

5. Hierarchical framework

The standard is structured as a hierarchy of the FSC Principles, FSC Criteria and the associated indicators. Compliance with the standard shall be determined by evaluating observed performance at the Forest Management Unit (FMU) level against each indicator of the standard, and in comparison with any performance threshold(s) specified for the indicator.

Compliance with the standard;

The examination if a forest management is complying with the "Principles, Criteria and Indicators for Good Forest Management" is determined solely via assessing the indicators of the standard. For the assessment of certain criteria every indicator has to be examined. The assessment of an enterprise fulfilling a principle or not is based on the fulfilment of the criteria.

In the case of identifying indicators that have not been or only partly been fulfilled, these will then be documented by the certifier in the evaluation report. At the same time it is examined if it is a major or minor failure of the criteria.

Minor failures are the case, when indicators have been violated involuntarily, temporarily and non-systematically or when the violation falls below or above the indicator insignificantly. Minor failures do not put the fulfilment of the criteria strictly out of question. If such violations are identified, measures have to be installed that make repetition impossible.

Major failures are the case, when indicators have been systematically and regularly been violated over an extended period of time or if the consequences of the violation hold true for a great area. Major failures are also the case, when the violations are known within the enterprise, and the enterprise still continues to fail to introduce appropriate or contemporary correcting measures. If major failures are identified they restrain the operation from issue the certificate. When they are identified within an already existing certificate, these have to be corrected within a 3-month time frame, otherwise the certificate is suspended.

Basis for the document

This standard has been approved by the Board of FSC Working Group at the meeting on 27th of October 2009. The document awaits final FSC IC accreditation in order to be valid for FSC certification of all forest types in Poland. .

Consultation of the document

This document is publicly available, can be copied but its content have to stay unchanged. It is available in Polish and English language versions at the www.fsc.pl website. Polish FSC Working Group is open to all comments, and suggestions which can be submitted to the sekretariat office of the Group: sekretariat@fsc.pl.

Board of the Working Group FSC-Poland

Krystyna Stachura, Marian Kociolek, Robert Knysak

6. Notes on interpretation of indicators:

Where an indicator requires that a procedure or system is documented, it is also required that the documented system is implemented and that a person has been appointed with the responsibility to ensure that the system is implemented. Where an indicator refers to a system or procedure, it is assumed that it is the job of the certification body in all cases to verify that the procedure is implemented. The existence of staff responsible for doing this would be one means of verification.

Contractors: if indicators emphasize that the requirements apply equally to forest enterprise staff and to contractors. This has been taken as the basis for all indicators. The indicators apply to all staff, personnel, third parties etc., operating within the forest area. For each Criterion a number of Indicators are listed. Where indicators are simply numbered, with no additional letter (e.g. Indicator 1.1.1), the indicator is intended to be applicable to all sizes and types of forest and plantation. In cases where specific additional requirements are specified that are applicable only to large (i.e. forests which are not small or low intensity managed forests ('SLIMFs')). In these cases the indicator numbers are followed by the letter 'L'.

PRINCIPLE 1. COMPLIANCE WITH LAWS AND FSC PRINCIPLES	
Forest management shall respect all applicable laws of the country in which they occur, and international treaties and agreements to which the country is a signatory, and comply with all FSC Principles and Criteria.	
Criteria	Indicators
1.1. Forest management shall respect all national and local laws and administrative requirements.	<p>1.1.1. FMU shall meet all national, state/provincial and local ~~appropriate~~ laws</p> <p>Verifiers: Interview with authorities, controlling bodies, stakeholders and field inspection.</p> <p>1.1.2. ~~Large FMU-s:~~ access to relevant legislative documents shall be available in the office and for staff</p> <p>Verifiers: Office inspection</p> <p>1.1.3. Non compliance with legislation ~~is shall be~~ recorded, documented and corrective actions implemented..</p> <p>Verifiers: Inspection of documents, consultation with authorities, controlling bodies and staff interview.</p> <p>(Refer to Annex 1 List of the national and local forest laws and administrative requirements which apply in the country or region in which the standard is to be used)</p> <p>1.1.4 If any non-compliances with legal or administrative requirements have been identified by the enterprise or by third parties in the previous five years, they shall have been documented by the enterprise, were promptly corrected, and effective action has been taken to prevent their recurrence.</p> <p>Verifiers:</p>
1.2. All applicable and legally prescribed fees, royalties, taxes and other charges shall be paid.	<p>1.2.1. Evidence shall exist of on-time payment of any prescribed fees, royalties, taxes and other charges.</p> <p>Verifiers: Review of the accountancy procedures and financial documents</p> <p>1.2.2. Any discrepancies shall be fully documented and corrective actions undertaken.</p> <p>Verifiers: Documents inspection, confirmation from tax office, staff and stakeholder interview</p>
1.3. In signatory countries, the provisions of all binding international agreements such as CITES, ILO Conventions, ITTA, and Convention on Biological Diversity, shall be respected.	<p>1.3.1. ~~Medium and Large FMU-s:~~ FMU shall be aware of ~~of~~ the international binding ~~aggrements~~ ~~agreements~~ and corresponding national regulations.</p> <p>Verifiers: Staff interview.</p> <p>1.3.2. FMU shall meet all obligations resulting from binding international agreements such as CITES, ILO Conventions, ITTA, and Convention on Biological Diversity.</p> <p>Verifiers: Review of documents, field inspections</p>
1.4. Conflicts between laws, regulations and the FSC Principles and Criteria	<p>1.4.1. Perceived conflicts between laws and present standard shall be recorded by the FMU.</p>

Comment [GF2]: Avoid words like "Appropriate" These are very open to interpretation. If the SDG uses them then, they shall be explained in a guidance note.

Comment [GF1]: How about administrative requirements? The SDG shall include the following indicators to cover Administrative requirements which is part of the requirement of C1.1 See insertion in Blue

Comment [GF3]: Recommended that the Polish SDG include the following reference to the law in the annex of the standard

<p>shall be evaluated for the purposes of certification, on a case by case basis, by the certifiers and the involved or affected parties.</p>	<p>Verifiers: Documents review. Interview with forest managers.</p> <p><u>1.4.2.</u> Any conflicts identified shall be resolved through consultation between the FSC certifier, FMU and dispute resolution committee of the Polish FSC National Initiative.</p> <p>Verifiers: Documents review. Interview with forest managers.</p>
<p>1.5. Forest management areas should be protected from illegal harvesting, settlement and other unauthorized activities.</p>	<p><u>1.5.1.</u> <u>Medium and Large FMU-s:</u> FMU shall have a monitoring system for illegal harvesting, settlement and other unauthorized activities with formal documented periodic inspections.</p> <p>Verifiers: Documents inspection.</p> <p><u>1.5.2.</u> Illegal harvest, settlements and other unauthorized usage shall be reported to the responsible authorities.</p> <p>Verifiers: Review of documents.</p> <p><u>1.5.3.</u> The forest manager shall take all reasonable legal measures to prevent illegal usage of the forest area or natural resources, poaching and unauthorized illegal timber extraction.</p> <p>Verifiers: Inspection of documents, field visits.</p>
<p>1.6. Forest managers shall demonstrate a long-term commitment to adhere to the FSC Principles and Criteria.</p>	<p><u>1.6.1.</u> Large FMU-s shall follow the document FSC-POL 20-002 (2000) for partial certification</p> <p>Verifiers: Review of compliance to FSC policy.</p> <p>Indicator 1.6.2 The enterprise shall have a publicly available policy endorsed by the owner/ most senior management explicitly stating a long term commitment to forest management practices consistent with the FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship. Verifiers:</p> <p>Indicator 1.6.3 Forest management plans (see Principle 7) and ongoing operations shall be fully consistent with long term compliance with the FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship. Verifiers: For Large Enterprises only: Indicator 1.6.4L A program shall be in place to inform staff about the content of the FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship and the long-term management implications of adherence. Verifiers:</p>

Comment [GF4]: Similar comment with GF2 above.

Comment [GF5]: It is good to direct the Forest manager to the FSC policy on partial certification; however, I suggest that the group rather coin out indicators from this documents which will make the standard easy to implement. See the indicators suggested below.

FSC PRINCIPLE 2; TENURE AND USE RIGHTS AND RESPONSIBILITIES	
Long-term tenure and use rights to the land and forest resources shall be clearly defined, documented and legally established.	
Criteria	Indicators
2.1 Clear evidence of long-term forest use rights to the land (e.g. land title, customary rights, or lease agreements) shall be demonstrated.	2.1.1 FMU ~~is able to~~ shall provide legal documents proving its rights of ownership and/or long-term management of the forest area. Verifiers: Documents inspection, ownership and land register review, interview with stakeholders demonstrating use rights.
	2.1.2 Property borders shall be marked or otherwise clearly delineated (e.g. follow natural boundaries). Verifiers: Field and maps inspection.
2.2 Local communities with legal or customary tenure or use rights shall maintain control, to the extent necessary to protect their rights or resources, over forest operations unless they delegate control with free and informed consent to other agencies.	2.2.1 FMU shall identify local communities or other stakeholders with recognized legal or customary tenure or traditional use rights, and respect these rights. Verifiers: Inspection of documents. Interview with staff and local stakeholders.
	2.2.2 <u>Medium and Large FMU-s</u> : shall ensure that local communities have access to the forest for collection of Non-Timber Forest Products (NTFP) such as berries and mushrooms for own use. Verifiers: Interview with local stakeholders and staff.
	<u>2.2.3</u> Forest Management Plan shall respects management impact for fulfilment of indicators 2.2.1 and 2.2.2. is consulted with interested parties.
	2.2.4 Where communities have delegated control of their legal or customary tenure or use rights, or part thereof, this shall be confirmed by documented agreements and/or interviews with the representatives of local communities.
2.3 Appropriate mechanisms shall be employed to resolve disputes over tenure claims and use rights. The circumstances and status of any outstanding disputes will be explicitly considered in the certification evaluation. Disputes of substantial magnitude involving a significant number of interests will normally disqualify an operation from being certified	2.3.1 Records shall be maintained of disputes over tenure and use rights. Verifiers: Inspection of documents.
	2.3.2 FMU shall not continue its activities that had caused the dispute unless the dispute is solved in a way accepted by all parties. Verifiers: Inspection of documentation, field visits.
	2.3.3 Every reasonable effort shall be made to resolve conflicts through consultation aiming at achieving agreement or consent. Verifiers: Interview with local stakeholders.
	<u>2.3.4 In the case of a dispute related to the tenure claims and use rights of local communities, there shall be a process to resolve the dispute which has been mutually agreed.</u>

Comment [GF6]: This is another aspect of the criterion that needs to be covered. What happens when local communities delegate their rights to a third party? The SDG shall include the following indicator in blue

Comment [GF7]: See GF2

Comment [GF8]: Add this new indicator that would also mean meeting up to the requirement of C2.3. The criterion looks at a situation in which dispute already exists.

INDIGENOUS PEOPLES' RIGHTS- does not concern Poland

Comment [GF9]: Why does this not concern Poland. The SDG shall provide an explanatory note why P3 is not applicable in Poland or shall develop indicators for this principle and criterion.

Long-term tenure and use rights to the land and forest resources shall be clearly defined, documented and legally established.

Criteria	Indicators
3.1 Indigenous peoples shall control forest management on their lands and territories unless they delegate control with free and informed consent to other agencies.	Criteria considered not applicable since Poles are native people in their homeland.
3.2 Forest management shall not threaten or diminish, either directly or indirectly, the resources or tenure rights of indigenous peoples.	Criteria considered not applicable since Poles are native people in their homeland.
3.3 Sites of special cultural, ecological, economic or religious significance to indigenous peoples shall be clearly identified in cooperation with such peoples, and recognized and protected by forest managers.	Criteria considered not applicable since Poles are native people in their homeland.
3.4 Indigenous peoples shall be compensated for the application of their traditional knowledge regarding the use of forest species or management systems in forest operations. This compensation shall be formally agreed upon with their free and informed consent before forest operations commence.	Criteria considered not applicable since Poles are native people in their homeland.

FSC PRINCIPLE4 COMMUNITY RELATIONS AND WORKERS' RIGHTS	
Forest management operations shall maintain or enhance the long-term social and economic well-being of forest workers and local communities.	
Criteria	Indicators
4.1 The communities within, or adjacent to, the forest management area should be given opportunities for employment, training, and other services.	4.1.1 No evidence of discrimination in the workplace, regarding hiring, promoting, dismissal, remuneration and employment-benefits shall exist. Verifiers: Interview with employees and local stakeholders.
	4.1.2 FMU shall guarantee legally appropriate wages of employees, contractors and subcontractors Verifiers: Interview with employees and local stakeholders.
	4.1.3 No evidence of limiting access to educational forest functions or other services such as leisure and tourism shall exist. Verifiers: Interview with employees and local stakeholders.
4.2 Forest management should meet or exceed all applicable laws and/or regulations covering health and safety of employees and their families.	4.2.1 Forest services shall be conducted by entities which guarantee and implement proper regulations regarding safety and quality of work conditions environmental protection and techniques, according to existing law. Verifiers: Inspection of documents (e.g. forest companies licences), fields visits.
	4.2.2 Appropriate health and safety equipment including helmets, high visibility vest/jacket, safety boots, safety trousers and first aid kit shall be used in the field by chain saw operators, harvesting companies and contractors. Any person entering currently logged site should wear a helmet and high visibility vest. Verifiers: Field visit, interview with contractors.
	4.2.3 Staff working at heights (climbing trees) shall be appropriately trained in safety procedures and tree climbing, and shall use appropriate safety equipment. Verifiers: Interview with appropriate staff, trainings document review
	4.2.4 Staff members performing particularly dangerous tasks, such as debris removal after storm, logging of large trees and tree climbing, shall never work alone. Verifiers: Staff interview, field inspection.
	4.2.5 Workers shall be instructed about procedures in case of emergencies such as fire, oil or chemicals spill; accident or any other situation that may cause health or life threat as well as harm to the work environment. Verifiers: Staff interview.
	4.2.6 FMU shall conduct regular checks to ensure that all safety procedures are applied in the field, and technical equipment is appropriate to the specific tasks performed. Verifiers: Document review, interviews, field visits.

Comment [GF10]: See comment GF2

Comment [GF11]: C4.2 exempted. SDG shall include FSC criterion 4.2

Comment [GF12]: See GF2

Comment [GF13]: See GF2

Comment [GF14]: See GF2

Comment [GF15]: See GF2

	<p>4.2.7 <u>Large and medium FMU-s</u>: FMU shall maintain a monitoring system, which allows identifying potential dangers and immediately undertaking necessary actions.</p> <p>Verifiers: Documents inspection, field visits.</p> <p>4.2.8 <u>Large and medium FMU's</u>: FMU shall apply a system for improving staff qualifications, health and safety in the workplace, as well as ensuring implementation of modern forestry techniques.</p> <p>Verifiers: Documents inspection, staff interview.</p>
<p>4.3 The rights of workers to organize and voluntarily negotiate with their employers shall be guaranteed as outlined in Conventions 87 and 98 of the International Labor Organisation (ILO).</p>	<p>4.3.1 All workers shall have the right to organize and join a ~~trade union~~<u>trade unions</u> of their choice.</p> <p>Verifiers: Interview with employees</p> <p>4.3.2 <u>Large and medium FMU-s</u>: Collective bargaining with trade unions representatives shall be carried out in good faith and with best efforts to achieve an agreement.</p> <p>Verifiers: Interview with trade union representatives, inspection of negotiation documents.</p> <p>4.3.3 Employees of FMU ~~shall be 's-are~~ kept informed about business developments which affect their social situation and salary. FMU supports and keeps records about consultation with employees.</p> <p>Verifiers: Review of documentation, interview of employees without attendance of their supervisors.</p>
<p>4.4 <u>Management</u> planning and operations shall incorporate the results of evaluations of social impact. Consultations shall be maintained with people and groups directly affected by management operations.</p> <p>Management planning and operations shall incorporate the results of evaluations of social impact. Consultations shall be maintained with people and groups (both men and women) directly affected by management operations.</p>	<p>4.4.1 <u>Large and medium FMU-s</u>: FMU shall have a system for enabling participation of local communities and interested stakeholders (both men and women) in the management planning process.</p> <p>Verifiers: Analysis of documents.</p> <p>4.4.2 <u>Large and medium FMU-s</u>: FMU shall keep records of stakeholders' (men and woman) concerns and requests followed by relevant FMU's responses.</p> <p>Verifiers: Documents review, interview with stakeholders.</p> <p>4.4.3 SLIMF-s: FMU shall keep record of stakeholders' consultations regarding social, economic and cultural values that might be affected by the scale of forest management.</p> <p>Verifiers: Interview with stakeholders, documents review.</p>
<p>4.5 Appropriate mechanisms shall be employed for resolving grievances and for providing fair compensation in the case of loss or damage affecting the legal or customary rights, property, resources, or livelihoods of local peoples. Measures shall be taken to avoid such loss or damage.</p>	<p>4.5.1 FMU shall take action to prevent cases of loss or damage caused by forestry activities to local community resources and</p> <p>4.5.2 shall apply a system of complaints solved by credible consultations in order to reach the agreement (in terms of property loss, health and property damages or law infraction).</p> <p>Verifiers: Documents review with local community. Interview with FMUs.</p>

Comment [GF16]: There is an omission of part of FSC criterion "...men and women..." the SDG shall maintain all the wordings of FSC criterion. The criterion is written below in blue

Comment [GF17]: Make this a new indicator, this is part of 4.5.1

FSC PRINCIPLE 5 BENEFITS FROM THE FOREST	
Forest management operations shall encourage the efficient use of the forest's multiple products and services to ensure economic viability and a wide range of environmental and social benefits.	
Criteria	Indicators
5.1 Forest management should strive toward economic viability, while taking into account the full environmental, social, and operational costs of production, and ensuring the investments necessary to maintain the ecological productivity of the forest.	5.1.1 <u>Large and medium FMU-s</u> : Forestry revenue shall be sufficient to cover forest management expenses, e.g. management planning, road maintenance, silvicultural treatments, long-term forest health, growth and yield monitoring, and conservation investments. Verifiers: Review of documentation (e.g. financial reports, annual accounting)
	5.1.2 FMU shall provide evidence of active involvement in fundraising for improvement of social and environmental functions of forests. Verifiers: Inspection of documents.
5.2 Forest management and marketing operations should encourage the optimal use and local processing of the forest's diversity of products.	5.2.1. Considering local and regional economic needs, a wide range of high quality forest products shall be produced and introduced to the local market. Verifiers: Interview with managements. Inspection of documentation.
5.3 Forest management should minimize waste associated with harvesting and on-site processing operations and avoid damage to other forest resources.	5.3.1 The system of existing and planned forest roads, bridges, and logging trails should be appropriate to the scale and intensity of management operations and <u>shall</u> -take into account environmental constraints. Verifiers: Document and field inspections.
	5.3.2 FMU shall use ~~appropriate~~ techniques of wood harvesting and transport in order to predict and as far as possible avoid damage to remaining forest resources. Verifiers: Document and field inspections.
	5.3.3 <u>Falling debris (branches, tops, etc) shall be used to protect soils on skid trails.</u>
	5.3.4 <u>Harvested and processed wood and/or products processed on-site shall be transported from the forest before any deterioration occurs.</u>
	5.3.5 <u>Removal of unused biomass shall be minimized; branches and bark pieces remain in the forest, as far as possible, and whole tree harvesting shall not practiced.</u>
5.4 Forest management should strive to strengthen and diversify the local economy, avoiding dependence on a single forest product.	5.4.1 FMU's marketing policy and sale procedures shall consider needs of local market. Verifiers: Inspection of documents (sales statistics). Interviews with local processors.
	5.4.2 FMU shall strive to diversify the forestry products where it is economically justified. This refers to diverse wood and NTF products including non-material services like tourism, leisure activities and education. Verifiers: Inspection of documents

Comment [GF18]: The three indicators suggested are to give more force to the criterion at the level of indicators. These are recommendations to the SDG and not obligatory as the criterion has been fully covered by national indicators

<p>5.5 Forest management operations shall recognize, maintain, and, where appropriate, enhance the value of forest services and resources such as watersheds and fisheries.</p>	<p>5.5.1 <u>Large and medium FMU-s</u>: FMU shall keep records of income from forest stocks such as: fishing or hunting farms, commercial harvest of berries and mushrooms or tourism. Verifiers: Inspection of documents</p> <p>5.5.2 <u>SLIMF-s</u>: A wide range of forest functions shall be regarded in all planned forestry action, and shall be estimated by appropriate methods. Verifiers: Interview with FMU-s.</p>
<p>5.6 The rate of harvest of forest products shall not exceed levels which can be permanently sustained</p>	<p>5.6.1 Annual allowable cut, by area or volume, shall be set based on existing and well-documented estimates of growth and yield so far. Verifiers: Review of documents</p> <p>5.6.2 Actual annual harvest shall be carefully documented, including information about site, species, quantities, assortments, clients, dates and terms of contracts. Verifiers: Review of documents, field inspection</p> <p>5.6.3 Boundaries of harvesting areas shall be clearly marked or clearly distinguishable. Verifiers: Field inspection.</p> <p>5.6.4 <u>Large and medium FMU-s</u> shall record commercial harvest of NTFP such as seeds, Christmas trees, greenery and game. Verifiers: Document review.</p>

FSC PRINCIPLE 6 ENVIRONMENTAL IMPACT	
Forest management shall conserve biological diversity and its associated values, water resources, soils, and unique and fragile ecosystems and landscapes, and, by so doing, maintain the ecological functions and the integrity of the forest.	
Criteria	Indicators
<p>6.1 Assessment of environmental impacts shall be completed -- appropriate to the scale, intensity of forest management and the uniqueness of the affected resources -- and adequately integrated into management systems. Assessments shall include landscape level considerations as well as the impacts of on-site processing facilities. Environmental impacts shall be assessed prior to commencement of site-disturbing operations.</p>	<p>6.1.1 FMU shall assess environmental impact during management and forest activities planning before these activities are implemented in the field</p>
	<p>6.1.2 FMU shall incorporate appropriate mitigation measures in the management plan.</p> <p>Verifiers: Inspection of documents prepared before forest activities (e.g. management plan, environmental impact assessments)</p>
	<p>6.1.3 Measures to minimize negative environmental impacts of forest operations shall be applied in the forests with wet soil types.</p>
	<p>6.1.4 Wet soil types (their upland and mountain equivalents) shall be handled with precaution to avoid soil damages and water relations. Forest services occurs according to nature protection regulations. Time (begins and end) and methods of forest operations shall consider local circumstances (humidity, presence of nesting birds).</p> <p>Verifiers: Inspection of documents, field visits.</p>
	<p>6.1.5 <u>SLIMF FMU-s</u>: FMU shall identify and avoid negative environmental impacts prior to and during road construction and maintenance.</p> <p>Verifiers: Inspection of documents, field inspection.</p>
	<p>6.1.6 Damage to trees, forest floor and soil in the area of ~~clearcuts~~ clear cuts, caused by technical equipment used for wood harvest shall be assessed and controlled. Minor tree' damages are justified, though forest service is obliged to minimize them.</p> <p>Verifiers: Inspection of documents, field inspection.</p>
	<p>6.1.7 The enterprise shall complete and document an assessment of the environmental impacts of its management activities at the level of the landscape in which it is situated.</p>
	<p>6.1.8 The enterprise shall complete and document an assessment of the environmental impacts of any processing facilities within the FMU under assessment.</p>
<p>6.2 Safeguards shall exist which protect rare, threatened and endangered species and their habitats (e.g., nesting and feeding areas). Conservation zones and protection areas shall be established, appropriate to the scale and intensity of forest management and the</p>	<p>6.2.1 <u>Large and medium FMU-s</u>: FMU shall identify record and map sites of rare, protected species and habitats. Respective protection plans shall be applied.</p> <p>Verifiers Inspection of documents (Nature Protection Plan for the forest ~~superintendencysuperintendence~~ or others), field inspection, interview with local environmentalists, employees.</p>
	<p>6.2.2 <u>SLIMF FMU-s</u>: FMU shall respect the existing law and</p>

Comment [GF20]: New indicator derived from 6.1.1

Comment [GF19]: Indicators have not been developed to respond to impact at landscape level and impact of processing facilities. The SDG shall include the following indicators to cover these elements of the criterion. See insertion in blue highlights.

<p>uniqueness of the affected resources. Inappropriate hunting, fishing, trapping and collecting shall be controlled.</p>	<p>fulfil its obligations with respect ~~to~~ the protection of endangered species present inside its managed area (see 6.2.1.)</p> <p>Verifiers Interviews, field inspection.</p> <p>6.2.3 FMU employees responsible for decisions that potentially have impact on rare, threatened and endangered species and their habitats ~~are~~ <u>shall</u> be aware of their presence and can recognize them in the field or consult it with experts.</p> <p>Verifiers Interview with the staff, field inspection.</p> <p>6.2.4 Activities in the sites and habitats of threatened, rare and endangered species shall be conducted according to conservation plans in a way that does not threaten protected values. Law regulations shall be respected.</p> <p>Verifiers Documents review, field visits</p> <p>6.2.5 Peat ~~shall~~ <u>is</u> not be extracted from currently not ~~utilised~~ <u>utilised</u> peat bogs and bogs are not leased for such purposes. Currently not utilised peat bogs are not drained. .</p> <p>Verifiers Field inspection.</p> <p>6.2.6 Natural and semi-natural non-forest areas on the forest land are maintained in natural conditions.</p> <p>Verifiers Field inspection</p> <p>6.2.7 Surface springs as well as river and stream beds are protected during forest operations</p> <p>Verifiers Field inspection.</p> <p>6.2.8. The FMU does not hunt or tolerate hunting of protected animal species, poaching, inappropriate hunting, fishery and gathering.</p> <p>Verifiers Field inspection</p> <p>see 6.1.2.</p>
<p>6.3 Ecological functions and values shall be maintained intact, enhanced, or restored, including:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Forest regeneration and succession. b) Genetic, species, and ecosystem diversity. c) Natural cycles that affect the productivity of the forest ecosystem. 	<p>6.3.1 While establishing new stands, spontaneous natural regeneration of trees and shrubs shall be prioritized in accordance with aims of silviculture. New natural regeneration of desired species shall be initialized and protected.</p> <p>Verifiers Field inspection, documents review.</p> <p>6.3.2 Wet, bog and riverine forest types (lowlands, highlands, mountainous) shall be treated with <u>appropriate</u> felling systems that result in age and structure differentiation. FMU shall refrain from exploitation of bog forests whenever possible..</p> <p>Verifiers Field inspection.</p> <p>6.3.3 The area of the clear-cuts shall not exceed 4 hectares. Recurrence of cuts shall be not shorter than 5 years. The edge of the clear-cut area should have semi circle,</p>

Comment [GF21]: See GF2

	<p>cogged or corrugated shape.</p> <p>Verifiers Field inspection, documents and maps review.</p> <p>6.3.4 Thinning and harvesting operations shall result in the development of mixed stands in accordance with the site.</p> <p>Verifiers Field inspection, interview with staff.</p> <p>6.3.5 Natural elements of forest ecosystems (cavity and veteran standing trees, trees with nests, snags, pioneer tree species, wild fruit trees etc.) shall not be eliminated in the course of forestry activities provided that their presence does not interfere with the forest protection principal and their removal does not contradict conservation objectives of the site.</p> <p>Verifiers Field inspection, interview with employees.</p> <p>6.3.6 Cavity trees shall not be cut, provided that they do not threaten human safety. The trees shall be examined for the presence of cavities before cutting. Potential cavity trees, such as veteran trees, several broadleaved species (lime, hornbeam) shall be left in the forest.</p> <p>Verifiers Field inspection. Interview with employees. Consultations with stakeholders.</p> <p>6.3.7 FMU shall leave dead and decaying wood, diverse in their size, species and ~~forms~~<u>forms</u>. The amount of the dead wood is based on scientific evidence, shall refer to local conditions and dominant function of ~~the forest~~<u>forest</u>. The amount of the dead wood of various forms and species increases in course of time. For the monitoring purposes, till the development of the homogenous measurement methodology and dead wood inventory,. FMU shall refer to the external monitoring results and treat as reference the amount of deadwood provided by National Forest Inventory for particular FMU.</p> <p>Verifiers Field inspection. Interview with stakeholders. <u>This is a good indicator under 5.3. but the SDG can chose to leave it under 6.3 and make a link to the newly suggested indicators under 5.3</u></p> <p>6.3.8. <u>Large and FMU-s:</u> For forest ~~standas~~<u>stands</u> after the cutting age it's fragments with minimal area equal to 5% and not smaller than 0,05-ha shall remain for natural death and wood decay.</p> <p>Verifiers Field inspection, interview with employees.</p>
<p>6.4 Representative samples of existing ecosystems within the landscape shall be protected in their natural state and recorded on maps, appropriate to the scale and intensity of operations and the uniqueness of the affected resources.</p>	<p>6.4.1 <u>Large FMU-s:</u> FMU shall select, record on maps and keep representative samples of existing ecosystems in their natural state according to the economical range of action and unique character of these resources. If necessary, the protected areas, according to their plans, shall be set aside. For the forest areas, the ~~forest type~~<u>forest type</u> is regarded as an ecosystem. At least 1 % of the area of referential type of ecosystems is kept for certified FMU. Total area of naturally kept ecosystems of the certificated unit shall cover at least 5%.</p> <p>Verifiers Field inspection, documents review.</p>

Comment [GF22]: The SDG shall remove this part of the sentence. The criterion requires that RSA be kept and maintained and does not make an exception.

	<p>6.4.2 <u>Large FMU-s</u>: Selection of forest areas to be preserved as required in 6.4.1 shall be based on the identification of key biological areas identified through consultation with environmental stakeholders, local government and scientific authorities.</p> <p>Verifiers Field inspection, interview with stakeholders.</p> <p>6.4.3 <u>SLIMF and medium FMU-s</u>: FMU shall protect representative samples of existing rare and/or endangered ecosystems in their natural state.</p> <p>Verifiers Field inspection, documents review.</p> <p>6.4.4 No timber harvesting shall take place in areas protected as required in 6.4.1 or 6.4.3.</p> <p>Verifiers Field inspection, documents review.</p> <p>6.4.5 Existing drainage systems shall not be maintained in protected areas, if it refers to appropriate plan protection of the area.</p> <p>Verifiers Field inspection</p>
<p>6.5 Written guidelines shall be prepared and implemented to: control erosion; minimize forest damage during harvesting, road construction, and all other mechanical disturbances; and protect water resources.</p>	<p>6.5.1 <u>Large and medium FMU-s</u>: written ~~guidelines~~<u>guidelines</u> for minimizing erosion and soil damage <u>shall</u> exist and are followed during forest ~~activities~~<u>activities</u>.</p> <p>Verifiers Field inspection, maps review.</p> <p>6.5.2 <u>SLIMF FMU-s</u>: FMU shall be aware of soil types appropriate for logging depending on ~~weather~~<u>weather</u> conditions to avoid soil damage.</p> <p>Verifiers Interview with staff.</p> <p>6.5.3 Guidance to field staff should cover technical specifications for logging trail (location, width and density), log landing, maintaining biodiversity, buffer zones, protecting standing trees, protection species sites and road design.</p> <p>Verifiers Interview with staff, inspection of documents.</p> <p>6.5.4 Activities shall be taken to minimize trees and soil damage and erosion during harvesting operations (e.g., wide tires, low pressure tires, glide tracks, permanent skidding rails)</p> <p>Verifiers Documents review</p> <p>6.5.5 No road fill or waste material (e.g. rocks, brush, branches) from site preparation or other activities shall be placed in swamps, lakes and stream courses.</p> <p>Verifiers Field inspection, interview with employees.</p> <p>6.5.6 Buffer zones with at least double tree high wide shall be left along water bodies and open landscape. Clear-cuts harvesting of such zones is prohibited.</p> <p>Verifiers Field inspection.</p>
<p>6.6 Management systems shall promote the development and adoption of environmentally friendly non-chemical</p>	<p>6.6.1 Use of chemical plants protection methods shall be restricted to extraordinary situations and based on prescribed written expertise of forest pathologist.</p>

<p>methods of pest management and strive to avoid the use of chemical pesticides. World Health Organization Type 1A and 1B and chlorinated hydrocarbon pesticides; pesticides that are persistent, toxic or whose derivatives remain biologically active and accumulate in the food chain beyond their intended use; as well as any pesticides banned by international agreement, shall be prohibited. If chemicals are used, proper equipment and training shall be provided to minimize health and environmental risks.</p>	<p>Verifiers Field and documents inspection</p> <p>6.6.2 The best available technology shall be employed to minimize the use of chemicals.</p> <p>Verifiers Field inspection, interview with staff.</p> <p>6.6.3 No WHO Type 1A and 1B pesticides (according to WHO) chlorinated hydrocarbons, non-degradable pesticides, toxic pesticides, or those derivatives remain biologically active and accumulate in the food chains ~~have been~~<u>shall be</u> applied.</p> <p>Verifiers Interview of documents. Chemical storage inspection.</p> <p>6.6.4 Temporary uses of forbidden chemical substances shall be held accordingly to the procedure stated in a document "FSC PRO 01 004 V2 2 EN Processing pesticide derogation applications" approved by FSC A.C.</p> <p>Verifiers Review of applications and documents of received approvals.</p> <p>6.6.5 Chemical storage, mixing and application practices shall meet applicable regulation and codes of best practice. The employees dealing with chemicals are appropriately trained.</p> <p>Verifiers Interview of staff and documents. Chemical storage inspection</p> <p>6.6.6 Responsible employees shall be aware of and able to implement emergency procedures for clean-up following spillages and other accidents with chemicals.</p> <p>Verifiers Interview with staff. Review of documents.</p>
<p>6.7 Chemicals, containers, liquid and solid non-organic wastes including fuel and oil shall be disposed of in an environmentally appropriate manner at off-site locations.</p>	<p>6.7.1 Chemical, container, liquid and solid waste shall be disposed out of forest in an environmentally sound and legal manner, whether from forest operations or processing facilities.</p> <p>Verifiers Field inspection.</p> <p>6.7.2 Efforts shall be taken to control and minimize disposal of all types of waste in the forest including garbage left from visitors.</p> <p>Verifiers Field inspection, review of regulations.</p> <p>6.7.3 ~~Appropriate~~ oil absorbent kit shall be available in forest machinery.</p> <p>Verifiers Field inspection.</p> <p>6.7.4 Oil/fuel leakage of the forest machinery shall be minimized. No permanent oil/ fuel leakage shall exist.</p> <p>Verifiers Field inspection.</p> <p>6.7.5 Biodegradable oil should be used for chainsaws and hydraulic oil in forest machinery.</p> <p>Verifiers Field inspection, interview with forest staff.</p>

Comment [GF23]: See GF2

<p>6.8 Use of biological control agents shall be documented, minimized, monitored and strictly controlled in accordance with national laws and internationally accepted scientific protocols. Use of genetically modified organisms shall be prohibited.</p>	<p>6.8.1 In silviculture and forest protection biological means of plant protection shall be used (made of commonly used components Bacillus thuringiensis, Trichoderma sp, Phlebiopsis gigantean and others) instead of chemical methods .</p> <p>6.8.2 Biological control agents shall be used only in exceptional cases and shall be documented, minimized, monitored and strictly controlled.</p> <p>Verifiers Documents review, field inspection Inspection of documents, interviews with related staff.</p> <p>6.8.3 Genetically modified organisms (GMOs) shall not be used.</p> <p>Verifiers Interview with staff and when the case documents inspection.</p>
<p>6.9 The use of exotic species shall be carefully controlled and actively monitored to avoid adverse ecological impacts.</p>	<p>6.9.1 Uses of exotic species ~~shall~~ occur according to law regulations and shall be ~~such~~ monitored, to avoid negative impact on the forest ecosystem.</p> <p>Verifiers Field inspection.</p> <p>6.9.2 The spread of exotic species (especially invasive) that have been historically introduced shall be monitored and if necessary, actions ~~should~~ ~~shall~~ be taken to control, minimize their density or eliminate the species.</p> <p>Verifiers Field and documents inspection.</p> <p>6.9.3 Eventual seedling mycorrhisation shall be carried out using native fungi species.</p> <p>Verifiers Field, documents inspection.</p>
<p>6.10 Forest conversion to plantations or non-forest land uses shall not occur, except in circumstances where conversion:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Entails a very limited portion of the forest management unit; b) Does not occur on high conservation value forest areas; and c) Will enable clear, substantial, additional, secure long term conservation benefits across the forest management unit. 	<p>6.10.1 Conversion of forestland to other land uses shall not be done unless resulting from legally established procedures and supported by cultural, landscape, recreational, social or natural interests.</p> <p>Verifiers Inspection of documents.</p> <p>6.10.2 Plans for conversion into non-forestry areas by the owner or FMU-s is acceptable on conditions that it:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Regards small area b) Does not include high conservation value area c) Causes crucial, indisputable, long term benefits for the protected area <p>Verifiers Interview with stakeholders, inspection of documents.</p> <p>6.10.3 FMU shall not convert forests into plantations in any other cases than 6.10.1. And 6.10.2</p> <p>Verifiers Field and document inspection</p>

Comment [GF24]: Make this a new indicator from 6.8.1

FSC PRINCIPLE 7 MANAGEMENT PLAN		
A management plan -- appropriate to the scale and intensity of the operations -- shall be written, implemented, and kept up to date. The long term objectives of management, and the means of achieving them, shall be clearly stated.		
Criteria	Indicators	
<p>7.1 The management plan and supporting documents shall provide:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Management objectives; b) Description of the forest resources to be managed, environmental limitations, land use and ownership status, socio-economic conditions, and a profile of adjacent lands; c) Description of silvicultural and/or other management system, based on the ecology of the forest in question and information gathered through resource inventories; d) Rationale for rate of annual harvest and species selection; e) Provisions for monitoring of forest growth and dynamics; f) Environmental safeguards based on environmental assessments; g) Plans for the identification and protection of rare, threatened and endangered species; h) Maps describing the forest resource base including protected areas, planned management activities and land ownership; i) Description and justification of harvesting techniques and equipment to be used; 	<p>7.1.1 <u>SLIMF-s</u>: FMU shall have valid forest management plan prepared according to national legislation including simplified environmental inventory with highlighted ~~habitates~~<u>habitats</u> and protected species. Review of the simplified forest management plan .</p> <p>7.1.2 <u>Large and medium FMU-s</u>: FMU management plan, or its appendices shall include:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Management objective, b) A general description of the history, including ownership and use of the forest management area,. c) A stand level description of the forest resources including area, site type/forest type, soil type, species, age class distribution, height, site class, average diameter (dbh) and volume, . d) Provisions for monitoring of forest growth and dynamics, e) general description of monitoring activities implemented to ensure conservation of protected areas and HCVF resources, f) Maps describing the forest resource base including protected areas, planned management activities and land ownership, g) Description and justification of harvesting techniques and equipment to be used, <p>Verifiers Documents review.</p> <p>7.1.3 The plan shall be technically <u>sound and sufficiently</u> detailed, given the size of the forest operation, complexity and intensity of forest operations. Verifiers Documents review.</p> <p>7.1.4 Maps should be of sufficient quality to effectively guide field activities Verifiers Maps review.</p> <p>7.1.5 Management plans or related annual operating or harvesting plan shall be available to staff and implemented in the field. Verifiers Interview with staff, field visits, inspection of documents.</p>	
	<p>7.2 The management plan shall be periodically revised to incorporate the results of monitoring or new scientific and technical information, as well as to respond to changing environmental, social and economic circumstances.</p>	<p>7.2.1 Management plan (and/or annual operating plan) revision or adjustments shall occur in timely manner, with revision period not more than 10 years. Verifiers Review of documents.</p> <p>7.2.2 <u>Large and medium FMU-s</u>: Management plan revisions shall occur based on national legislation requirements and</p>

Comment [GF25]: See comment GF2

	<p>incorporate changing silvicultural, environmental, social and economic conditions</p> <p>Verifiers Review of documents</p> <p>7.2.3 <u>SLIMF FMU-s</u>: Management plan revisions shall follow national procedures.</p> <p>Verifiers Review of documents.</p>
7.3 Forest workers shall receive adequate training and supervision to ensure proper implementation of the management plan.	<p>7.3.1 ~~Large and~~ <u>Large and medium FMU-s</u>: employees shall have <u>appropriate</u> qualification, preferably nationally recognized, ensuring that they are able to plan and organize forest operations and other elements of the management plan.</p> <p>Verifiers Interview with staff and respective education objectives.</p> <p>7.3.2 <u>Large and medium FMU-s</u>: training plan shall exist and be implemented.</p> <p>Verifiers Documents review, interview with staff.</p> <p>7.3.3 <u>Large and medium FMU-s</u>: relevant staff shall receive training in biodiversity issues.</p> <p>Verifiers Interview with staff.</p> <p>7.3.4 All employees and <u>contractors</u> are effectively supervised and informed on the respective management plan content its new elements, information's and solutions introduced to the forest management plan during its revision.</p> <p>Verifiers Interview with staff. Inspection of documents.</p>
7.4 While respecting the confidentiality of information, forest managers shall make publicly available a summary of the primary elements of the management plan, including those listed in Criterion 7.1.	<p>7.4.1 <u>Large FMU-s</u>: FMU shall produce a public summary of the management plan that are available in printed versions or published on the Internet. Summaries shall include the primary elements of the management plan, including those listed in Criterion 7.1.</p> <p>Verifiers Review of publicly available summaries.</p> <p>7.4.2 <u>SLIMF and medium FMU-s</u>: At minimum FMU shall be willing to provide access to relevant parts of the management plan to stakeholders who have interest in the forest management activities of FMU (e.g. neighbouring landowners, local inhabitants, social and environmental stakeholders)</p> <p>Verifiers Interview with stakeholders.</p>

Comment [GF26]: See comment GF2

Comment [GF27]: The first time contractors are used here, make sure that this is consistent in the standard.

FSC PRINCIPLE 8 MONITORING AND ASSESSMENT

Monitoring shall be conducted -- appropriate to the scale and intensity of forest management -- to assess the condition of the forest, yields of forest products, chain of custody, management activities and their social and environmental impacts.

Criteria	Indicators
<p>8.1 The frequency and intensity of monitoring should be determined by the scale and intensity of forest management operations as well as the relative complexity and fragility of the affected environment. Monitoring procedures should be consistent and replicable over time to allow comparison of results and assessment of change.</p>	<p>8.1.1 <u>Large and medium FMU-s</u>: FMU ~~should~~<u>shall have</u> monitoring procedures for consistent and frequent monitoring of the aspects mentioned in 8.2, which allows comparison or the results and assessment of changes. Verifiers Inspection of documents</p> <p>8.1.2 <u>SLIMF FMU-s</u>: FMU <u>shall</u> at a minimum conduct monitoring in connections with harvesting operations and re-forestation. Verifiers Inspection of documents see also 5.3.4.</p>
<p>8.2 Forest management should include the research and data collection needed to monitor, at a minimum, the following indicators:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Yield of all forest products harvested. b) Growth rates, regeneration and condition of the forest. c) Composition and observed changes in the flora and fauna. d) Environmental and social impacts of harvesting and other operations. e) Costs, productivity, and efficiency of forest management. 	<p>8.2.1 <u>Large and medium FMU-s</u>: Organisation have implemented monitoring plan which identify/describe observed changes in conditions in terms of:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Growth rates, regeneration area and species and age and species composition of forest resources b) Commercial harvest including harvest of NTFP such as seeds, seedling, game, greenery and Christmas trees c) Environmental changes affecting flora, fauna, soil and water resources (e.g. erosion, outbreak of pest, spreading of invasive species, observed nesting sites for endangered bird species) (6.2.1.) d) Socioeconomic aspects (e.g. forest management costs, yields of all products, and changes in community and worker relations or conditions). e) Forest areas identified by criterion 9 (HCV) <p>Verifiers Documents review.</p> <p>8.2.2 <u>SLIMF FMU-s</u>: FMU shall at minimum have yearly records of harvested products (species and volume). Verifiers Documents review.</p> <p>8.2.3 <u>SLIMF FMU-s</u>: FMU shall ensure that inventory data is regularly updated with periodic management plan revision (typically done during the standard management plan preparation according to national legislation) Verifiers Documents review.</p>
<p>8.3 Documentation shall be provided by the forest manager to enable monitoring and certifying organizations to trace each forest product from its origin, a process known as the "chain of custody."</p>	<p>8.3.1 Invoices, waybills and other applicable documentation related to transport of forest products shall be kept in a central location and/or shall be easily available for inspection. Verifiers Documents inspection.</p> <p>8.3.2 In case FMU is also handling non-certified timber or products, FMU shall clearly distinguish certified products</p>

	<p>from non-certified products through marks or labels, separate documented storage, and accompanying invoices or waybills.</p> <p>Verifiers Field inspection.</p> <p>8.3.3 Written procedures that ensure the certified status of sold products is clearly indicated on invoices and transport documents shall establish and implemented.</p> <p>Verifiers Review of documents.</p> <p>8.3.4 Illegally logged wood reclaimed by the operation shall not be sold as certified.</p> <p>Verifiers Inspection of documents, interview with staff responsible for sale.</p>
<p>8.4 The results of monitoring shall be incorporated into the implementation and revision of the management plan.</p>	<p>8.4.1 <u>Large and medium FMU-s</u>: Monitoring data as required in indicator 8.2.1 shall be considered for management plan revision.</p> <p>Verifiers Documents review</p> <p>8.4.2 <u>SLIMF FMU-s</u>: FMU shall ensure that the management plan is reviewed periodically according to national legislation.</p> <p>Verifiers Documents review</p> <p>See also criterion 7.2</p>
<p>8.5 While respecting the confidentiality of information, forest managers shall make publicly available a summary of the results of monitoring indicators, including those listed in Criterion 8.2.</p>	<p>8.5.1 <u>Large FMU-s</u>: FMU shall produce a public summary of the monitoring results and indicators listed in Criterion 8.2. and make it available in printed versions and publish on the internet.</p> <p>Verifiers Inspection of publicly available documents.</p> <p>8.5.2 <u>SLIMF and medium FMU-s</u>: At minimum FMU shall be willing to provide access to monitoring results mentioned in 8.1.2, 8.2.2, 8.2.3 as well relevant parts of the management plan to stakeholders who have interest in the forest management activities of FMU (e.g. ~~neighboring~~<u>neighbouring</u> landowners and local inhabitants, social and environmental stakeholders)</p> <p>Verifiers Interview with FMU representatives and stakeholders.</p>

FSC PRINCIPLE 9 MAINTENANCE OF HIGH CONSERVATION VALUE FORESTS

Management activities in high conservation value forests shall maintain or enhance the attributes which define such forests. Decisions regarding high conservation value forests shall always be considered in the context of a precautionary approach.

Criteria	Indicators
<p>9.1 Assessment to determine the presence of the attributes consistent with High Conservation Value Forests will be completed, appropriate to scale and intensity of forest management.</p>	<p>9.1.1 <u>Large and medium FMU-s</u>: FMU shall have written procedures for identifying and recording HCVF areas precede by analysis of attributes consistent with HCVF as well as social and cultural values. Verifiers Inspection of documents.</p> <p>9.1.2 <u>Large and medium FMU-s</u>: FMU shall assess to determine the presence of HCVF according to available criterions, accepted by FSC Poland. Verifiers Inspection of documents</p> <p>9.1.3 <u>Large and medium FMU-s</u>: HCVF areas shall be presented on maps. Verifiers Inspection of maps</p> <p>9.1.4 <u>SLIMF FMU-s</u>: FMU shall carry out self evaluation of HCV forest areas precede by analysis of attributes consistent with HCVF according to standards FSC Poland. . Verifiers Interview with staff, review of documents. See also 4.4; 6.1; 6.2; 6.3</p>
<p>9.2 The consultative portion of the certification process must place emphasis on the identified conservation attributes, and options for the maintenance thereof.</p>	<p>9.2.1 <u>Large FMU-s</u>: Local stakeholders including environmental NGOs should be consulted to identify HCVF. Verifiers Interview with stakeholders. Inspection of documents.</p> <p>9.2.2 <u>Large FMU-s</u>: FMU shall document the stakeholder consultation process in written. Verifiers Inspection of documents.</p> <p>9.2.3 Stakeholder consultations shall aim to adjustment of forest activities to protect HCVF values. Verifiers Interview of documents. Field inspection.</p>
<p>9.3 The management plan shall include and implement specific measures that ensure the maintenance and/or enhancement of the applicable conservation attributes consistent with the precautionary approach. These measures shall be specifically included in the publicly available management plan summary.</p>	<p>9.3.1 <u>Large FMU-s</u>: Measures to maintenance and enhance HCVF values and officially protected areas shall be described in written public summary of the management plan. Verifiers Inspection of documents and it's availability.</p> <p>9.3.2 <u>SLIMF and medium FMU-s</u>: The FMU shall be willing to provide access to the information on protection measures of HCV forest areas in the FMU forests upon request. Verifiers Interview with FMU representatives and stakeholders.</p> <p>9.3.3 Management measures in forests with HCV's respect the precautionary approach to maintain characteristic conservation attributes of these forests. Verifiers Field inspection, interview with management staff. See also 7.1</p>

Comment [GF28]: If there are criteria to determine the presence of HCV in Poland, please forward this to PSU with the standard.

<p>9.4 Annual monitoring shall be conducted to assess the effectiveness of the measures employed to maintain or enhance the applicable conservation attributes.</p>	<p>9.4.1 HCVF shall be monitored on a regular basis to avoid activities such as logging that might endanger the conservation values.</p> <p>Verifiers Inspection of documents.</p> <p>9.4.2 Forest features, crucial for recognizing them as high conservation value shall be monitored and analyzed, expanding the range of forest monitoring listed in Criterion 8.2. Monitoring enables observation of negative trends in relation to high conservation values.</p> <p>Verifiers Inspection of documents.</p> <p>See also 8.2</p>
---	--

FSC PRINCIPLE 10 PLANTATIONS

Plantations shall be planned and managed in accordance with Principles and Criteria 1-9, and Principle 10 and its Criteria. While plantations can provide an array of social and economic benefits, and can contribute to satisfying the world's needs for forest products, they should complement the management of, reduce pressures on, and promote the restoration and conservation of natural forests. Forest tree nurseries seed orchards and other area providing material necessary for regeneration are not considered plantations but instrumental areas of forest management.

Due to currently ongoing process of International FSC P&C revision respective indicators for Poland will be revised after finalisation of international consultation process.

Criteria	Indicators
10.1 The management objectives of the plantation, including natural forest conservation and restoration objectives, shall be explicitly stated in the management plan, and clearly demonstrated in the implementation of the plan.	10.1.1. The aim of setting the plantation and forestation of all non forestry area ~~is~~ <u>shall be</u> clearly defined. Verifiers Inspection of documents.
10.2 The design and layout of plantations should promote the protection, restoration and conservation of natural forests, and not increase pressures on natural forests. Wildlife corridors, streamside zones and a mosaic of stands of different ages and rotation periods shall be used in the layout of the plantation, consistent with the scale of the operation. The scale and layout of plantation blocks shall be consistent with the patterns of forest stands found within the natural landscape.	10.2.1 Plantation does not have negative impact on neither environment nor natural forest. Verifiers Case study 10.2.2 Forestation of post agricultural areas does not have negative impact on neither environment nor biodiversity. Verifiers Case study. Interview with stakeholders. 10.2.3 Forestation plan shall respect the need of reconstruction ecological corridors for non-forest species. Verifiers Analysis of forestation examples set to reconstruct ecological corridors. 10.2.4 Forestation and plantation plan shall respect the need of conservation and preservation area and ecological corridors for non forest species, ponds and bogs with their watersides and watersides of watercourses. Verifiers Plantation analysis and random forestations. Interview with stakeholders. 10.2.5 Plantations and forestation of post agricultural areas ~~do~~ <u>not</u> ~~interfere~~ <u>shall not</u> interfere with natural or semi natural landscape. Verifiers Field trip in random forestation. Interview with stakeholders.
10.3 Diversity in the composition of plantations is preferred, so as to enhance economic, ecological and social stability. Such diversity may include the size and spatial distribution of management units within the landscape, number and	10.3.1 A wide range of composition and structure diversity shall be introduced regarding the aim of the plantation or forestation. Verifiers Analysis of the composition and structure plantation or forestation.

Comment [GF29]: Seem to be the same with 10.2.3. better to keep 10.2.4

<p>genetic composition of species, age classes and structures.</p>	<p>10.3.2 Monolithic plantations ~~shall be small.~~ Analysis of plantation size in terms of their stability. Special attention shall be paid to plantations above 10 ha.</p> <p>10.3.3 New stand composition of the forestation introduced to post agricultural areas provide their stability.</p> <p>Verifiers Analysis of new stand composition in terms of i.a. brown root (Fomes annosus Fr.)existence, fungi, insects or fire threat etc.</p>
<p>10.4 The selection of species for planting shall be based on their overall suitability for the site and their appropriateness to the management objectives. In order to enhance the conservation of biological diversity, native species are preferred over exotic species in the establishment of plantations and the restoration of degraded ecosystems. Exotic species, which shall be used only when their performance is greater than that of native species, shall be carefully monitored to detect unusual mortality, disease, or insect outbreaks and adverse ecological impacts.</p>	<p>10.4.1 Only the species that can constantly exist in local environmental conditions shall be introduced.</p> <p>Verifiers Analysis of new stand composition and every case of foreign origin species introduction.</p> <p>10.4.2 Species that tend to be invasive shall not be introduced within new composition stand of plantation.</p> <p>Verifiers Composition stand analysis regarding each case of foreign origin species introduced.</p> <p>10.4.3 Foreign origin species shall not be introduced into new composition stand of forestation.</p> <p>Verifiers Composition stand analysis.</p>
<p>10.5 A proportion of the overall forest management area, appropriate to the scale of the plantation and to be determined in regional standards, shall be managed so as to restore the site to a natural forest cover.</p>	<p>10.5.1 Plantation area shall not exceed 10% of forest area.</p> <p>Verifiers Analysis of plantation size. (Limits applies only to the plantation, not forestation)</p>
<p>10.6 Measures shall be taken to maintain or improve soil structure, fertility, and biological activity. The techniques and rate of harvesting, road and trail construction and maintenance, and the choice of species shall not result in long term soil degradation or adverse impacts on water quality, quantity or substantial deviation from stream course drainage patterns.</p>	<p>10.6.1 Plantations ~~de-shall~~ not degrade soil.</p> <p>Verifiers Risk assessment of the plantation in terms of soil degradation. Assessment of species composition compliance with potential habitat type.</p> <p>10.6.2 Plantations and forestations ~~de-shall~~ not degrade water resources.</p> <p>Verifiers <i>Check of random plantations and forestations in terms of technologies used ant their impact on nearest water. Using herbicides, mechanic preparation and maintaining soil need special attention.</i></p>
<p>10.7 Measures shall be taken to prevent and minimize outbreaks of pests, diseases, fire and invasive plant introductions. Integrated pest management shall form an essential</p>	<p>10.7.1 Plantations ~~are-shall protected~~be protected from fire and all threats that could destroy the aim of setting the plantation.</p> <p>Verifiers <i>Analysis of damage protection and damage avoiding</i></p>

Comment [GF30]: What is small, how can this be assessed?

<p>part of the management plan, with primary reliance on prevention and biological control methods rather than chemical pesticides and fertilizers. Plantation management should make every effort to move away from chemical pesticides and fertilizers, including their use in nurseries. The use of chemicals is also covered in Criteria 6.6 and 6.7.</p>	<p style="text-align: right;"><i>system. Case study.</i></p> <p>For pesticides, pests and diseases see: Criterion 6.6 Criterion 6.7 Criterion 8.2.5, 8.4 For invasive species see Criterion 6.9</p>
<p>10.8 Appropriate to the scale and diversity of the operation, monitoring of plantations shall include regular assessment of potential on-site and off-site ecological and social impacts, (e.g. natural regeneration, effects on water resources and soil fertility, and impacts on local welfare and social well-being), in addition to those elements addressed in principles 8, 6 and 4. No species should be planted on a large scale until local trials and/or experience have shown that they are ecologically well-adapted to the site, are not invasive, and do not have significant negative ecological impacts on other ecosystems. Special attention will be paid to social issues of land acquisition for plantations, especially the protection of local rights of ownership, use or access.</p>	<p>10.8.1 Amount and types of gained products, scale of increment or scale of production on plantations as well as condition of the plantation are observed regularly.</p> <p style="text-align: right;">Document review.</p>
<p>10.9 Plantations established in areas converted from natural forests after November 1994 normally shall not qualify for certification. Certification may be allowed in circumstances where sufficient evidence is submitted to the certification body that the manager/owner is not responsible directly or indirectly of such conversion.</p>	<p>10.9.1 Plantations shall not be created at a cost to natural or semi natural forests</p> <p style="text-align: center;">Check of dates and place of setting the plantation.</p>

Comment [GF31]: SDG shall include this note to cover the rest of the criterion.

Annexes to a Forest Stewardship Standard

a. List of All valid legal regulations, Winding international agreements related to forest management and lists of protected species.

Konstitution:

KONSTYTUCJA Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. nr 78, poz. 483 z 2001 r. Nr 28, poz. 319, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471, z 2009 r, Nr 114, poz. 946)

List of Act's:

USTAWA z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188, Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682, Nr 181, poz. 1524, z 2008 r. Nr 229, poz. 1539.

USTAWA z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny. (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93, z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147, Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99; z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321, Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464, Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388, Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646, Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983, Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733; Nr 130, poz. 1450, Nr 145, poz. 1638 z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592, Nr 124, poz. 1151, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804, Nr 281, poz. 2783, z 2005 r. Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316, Nr 172, poz. 1438, z 2006 r. Nr 133, poz. 935, Nr 164, poz. 1166, z 2007 r. Nr 80, poz. 538, Nr 82, poz. 557, Nr 181, poz. 1287, z 2008 r. Nr 116, poz. 731, Nr 163, poz. 1012, Nr 220, poz. 1425 i 1431, Nr 228, poz. 1506, z 2009 r. Nr 42, poz. 341, Nr 79, poz. 662, Nr 131, poz. 1075)

USTAWA z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy. (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, Nr 106, poz. 668, Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127, Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405, Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608, Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252, Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732, Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587, Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 181, poz. 1288, Nr 225, poz. 1672, z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Nr 223, poz. 1460, Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 56, poz. 458, Nr 58, poz. 485, Nr 98, poz. 817, Nr 99, poz. 825, Nr 115, poz. 958, Nr 157, poz. 1241)

USTAWA z dnia 6 marca 1981 r. o Państwowej Inspekcji Pracy. (Dz. U. Nr 54 poz. 276)***

USTAWA z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2086, Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1362 i 1364, Nr 169, poz. 1420, Nr 172, poz. 1440 i 1441, Nr 179, poz. 1486, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 170, poz. 1217)

USTAWA z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym. (Dz. U. z 1999 r. Nr 66, poz. 750, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 81, poz. 875, Nr 110, poz. 1189, Nr 115, poz. 1229, z 2004 r. Nr 92, poz. 880, z 2005 r. Nr 130, poz. 1087, Nr 175, poz. 1462, z 2007 r. Nr 21, poz. 125, z 2009 r. Nr 92, poz. 753)

USTAWA z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne. (Dz. U. z 2005 r. Nr 240, poz. 2027, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, z 2007 r. Nr 21, poz. 125, z 2008 r. Nr 201, poz. 1237, Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 31, poz. 206, Nr 42, poz. 334, Nr 98, poz. 817, Nr 157, poz. 1241)

USTAWA z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska. Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 982, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 170, poz. 1652, Nr 190, poz. 1865, Nr 217, poz. 2124, z 2004 r. Nr 121, poz. 1263, Nr 191, poz. 1956, Nr 273, poz. 2703, Nr 281, poz. 2784, z 2005 r. Nr 25, poz. 202, Nr 113, poz. 954, Nr 163, poz. 1362, Nr 180, poz. 1495, z 2006 r. Nr 50, poz. 360, Nr 169, poz. 1200, Nr 170, poz. 1217, Nr 249, poz. 1834)

USTAWA z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej. (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229, z 2003 r. Nr 52, poz. 452, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 100, poz. 835 i 836, z 2006 r. Nr 191, poz. 1410, z 2007 r. Nr 89, poz. 590, z 2008 r. Nr 163, poz. 1015, z 2009 r. Nr 11, poz. 59)

USTAWA z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435, Nr 157, poz. 1315, Nr 167, poz. 1399, Nr 175, poz. 1460 i 1462, z 2006 r. Nr 227, poz. 1658, Nr 245, poz. 1775, z 2007 r. Nr 59, poz. 405, Nr 64, poz. 427, Nr 181, poz. 1286, z 2008 r. Nr 163, poz. 1011, Nr 199, poz. 1227, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 340, Nr 69, poz. 595, Nr 92, poz. 753)

USTAWA z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2004 r. Nr 208, poz. 2128, Nr 281, poz. 2772, z 2005 r. Nr 132, poz. 1110, Nr 163, poz. 1362, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1420, Nr 175, poz. 1459, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 141, poz. 997, Nr 170, poz. 1217, Nr 195, poz. 1437, Nr 249, poz. 1832, z 2007 r. Nr 35, poz. 218, Nr 123, poz. 851, Nr 173, poz. 1219)

USTAWA z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze. (Dz.U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z 2006 r. Nr 133, poz. 934, Nr 170, poz. 1217, Nr 190, poz. 1399, Nr 249, poz. 1834, z 2007 r. Nr 21, poz. 125, Nr 82, poz. 556, z 2008 r. Nr 138, poz. 865, Nr 154, poz. 958, Nr 199, poz. 1227, Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97)

USTAWA z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane. (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, Nr 170, poz. 1217, z 2007 r. Nr 88, poz. 587, Nr 99, poz. 665, Nr 127, poz. 880, Nr 191, poz. 1373, Nr 247, poz. 1844, z 2008 r. Nr 123, poz. 803, Nr 145, poz. 914, Nr 199, poz. 1227, Nr 206, poz. 1287, Nr 210, poz. 1321, Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 31, poz. 206)

USTAWA z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. (Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 oraz z 2005 r. Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 12, poz. 63, z 2007 r. Nr 75, poz. 493, Nr 80, poz. 541, Nr 191, poz. 1374, z 2008 r. Nr 237, poz. 1657, z 2009 r. Nr 1, poz. 3)

USTAWA z dnia 12 lipca 1995 r. o ochronie roślin uprawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 171 poz.1398 - tekst jednolity)***

USTAWA z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie. (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 i Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 201, poz. 1237, z 2009 r. Nr 92, poz. 753)

USTAWA z dnia 25 kwietnia 1996 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 18, poz. 82)

USTAWA z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt. (Dz. U. Nr 111 poz. 724, Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, z 2004 r. Nr 69, poz. 625, Nr 92, poz. 880, Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 33, poz. 289, Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 249, poz. 1830, z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 79, poz. 668, Nr 92, poz. 753.)

USTAWA z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych. (Dz. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 149, poz. 1078, Nr 218, poz. 1592, Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 25, poz. 162)

USTAWA z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu. (Dz. U. Nr 89, poz. 991)***

USTAWA z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, Nr 88, poz. 587, z 2008 r. Nr 138, poz. 865, Nr 199, poz. 1227, Nr 223, poz. 1464, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 79, poz. 666.)

USTAWA z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, Nr 111, poz. 708, Nr 138, poz. 865, Nr 154, poz. 958, Nr 171, poz. 1056, Nr 199, poz. 1227, Nr 223, poz. 1464, Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 20, poz. 106, Nr 79, poz. 666, Nr 130, poz. 1070)

USTAWA z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym. (Dz. U. Nr 73, poz. 761, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 64, poz. 565)

USTAWA z dnia 8 czerwca 2001 r. o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia (Dz. U. Nr 73 poz. 764, z 2003 r. Nr 46, poz. 392)

USTAWA z dnia 6 lipca 2001 r. o ustanowieniu programu wieloletniego "Program dla Odry - 2006". (Dz. U. Nr 98, poz. 1067)

USTAWA z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju. (Dz. U. Nr 97, poz. 1051, z 2003r. Dz. U. Nr 113, poz. 1068)

USTAWA z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, tekst jednolity z uwzględnieniem ustawy zmieniającej z 3.06.2005 (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, Nr 267, poz. 2255, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 21, poz. 125, Nr 64,

poz. 427, Nr 75, poz. 493, Nr 88, poz. 587, Nr 147, poz. 1033, Nr 176, poz. 1238, Nr 181, poz. 1286, Nr 231, poz. 1704, z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, Nr 227, poz. 1505)

USTAWA z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw. (Dz. U. Nr 100, poz. 1085)

USTAWA z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 64, poz. 565 i Nr 132, poz. 1110)

USTAWA z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym. (Dz. U. Nr 200, poz. 1682, Nr 216, poz. 1826)

USTAWA z dnia 19 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2003 r. Nr 7, poz. 78)

USTAWA z dnia 14 lutego 2003 r. o zmianie ustawy o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia oraz ustawy - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 46, poz. 392)

USTAWA z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717)

USTAWA z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych (Dz. U. Nr 80, poz. 721)

USTAWA z dnia 26 czerwca 2003 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2007 r. Nr 41, poz. 271, Nr 80, 541, Nr 191, poz. 1362, z 2009 r. Nr 69, poz. 591, Nr 98, poz. 817)

USTAWA z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. Nr 137, poz. 1300)

USTAWA z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz. U. Nr 229, poz. 2273)

USTAWA z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94)

USTAWA z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. Nr 19, poz. 177)

USTAWA z dnia 31 marca 2004 r. o klasyfikacji drewna surowego nieobrobionego (Dz. U. Nr 93, poz. 886)***

USTAWA z dnia 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 91, poz. 876)***

USTAWA z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220)

USTAWA z dnia 20 kwietnia 2004 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 93, poz. 898, z 2007 r. Nr 80, poz. 541, Nr 147, poz. 1033)

USTAWA z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 10, poz. 68)

USTAWA z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. Nr 89, poz. 589, z 2008 r. Nr 237, poz. 1656, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 20, poz. 106)

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Nr 75, poz. 493)

USTAWA z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu. (Dz. U. Nr 147, poz. 1033)

USTAWA z dnia 12 czerwca 2008 r. uchylająca ustawę o klasyfikacji drewna surowego nieobrobionego (Dz. U. Nr 138, poz. 863)

Government resolutions

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy. (Dz. U. Nr 109 poz. 704.)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 28 lipca 1998 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz sposobu ich dokumentowania, a także zakresu informacji zamieszczanych w rejestrze wypadków przy pracy. (Dz. U. Nr 115, poz. 744)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 4 grudnia 2002 r. w sprawie gatunków zwierząt chronionych wyrządzających szkody, za które odpowiada Skarb Państwa. (Dz. U. Nr 205, poz. 1732)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 10 grudnia 2002 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy, przyporządkowania zbiorników wód podziemnych do właściwych obszarów

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną (Dz. U. z 2003 r. Nr 16, poz. 149)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości opłat rocznych za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami. (Dz. U. Nr 239, poz. 2036)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 29 czerwca 2004 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 158, poz. 1652)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 20 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 174, poz. 1809)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 24 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na pomoc techniczną dla jednostek organizacyjnych i organów realizujących zadania związane z rozwojem obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 198, poz. 2036)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 2 listopada 2004 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 246, poz. 2468)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie wysokości opłat rocznych za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami (Dz. U. Nr 13, poz. 90)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. Nr 126, poz. 878)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 23 listopada 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz sposobu ich dokumentowania, a także zakresu informacji zamieszczanych w rejestrze wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 215, poz. 1582)

Ministry decrees

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej. (Dz. U. z dnia 7 września 1992 r.; nr 67 poz. 337.)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA z dnia 29 listopada 1995 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac z zakresu gospodarki leśnej (Dz. U. Nr 147, poz. 716)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA z dnia 28 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu. (Dz. U. z 1999 r. Nr 3, poz. 16)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA z dnia 28 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ochrony i zbioru płodów runa leśnego oraz zasad lokalizowania pasiek na obszarach leśnych. (Dz. U. z 1999 r. Nr 6, poz. 42)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA z dnia 16 sierpnia 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów. (Dz. U. Nr 73, poz. 824)***

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 20 lutego 2001 r. w sprawie określenia wzoru publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie. (Dz. U. Nr 15, poz. 164)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk podlegających ochronie (Dz. U. Nr 92, poz. 1092)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów. (Dz. U. Nr 112, poz. 1206)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 listopada 2001 r. w sprawie stwierdzania kwalifikacji w zakresie gospodarowania odpadami. (Dz. U. Nr 140, poz. 1584)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 27 lutego 2002 r. w sprawie zezwoleń na przewożenie przez granicę państwa określonych roślin i zwierząt. (Dz. U. Nr 39, poz. 357)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie jednorazowego odszkodowania za przedwczesny wyrąb drzewostanu. (Dz. U. Nr 99, poz. 905)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie wzorów wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska i sposobu ich przedstawiania. (Dz. U. Nr 100, poz. 920; zm. Dz. U. Nr 113, poz. 1075 z 2003)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych. (Dz. U. Nr 155, poz. 1298)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi. (Dz. U. Nr 165, poz. 1359)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 24 września 2002 r. w sprawie zakresu wykroczeń, za które uprawnieni pracownicy Lasów Państwowych, pracownicy parków narodowych oraz strażnicy łowieccy są upoważnieni do nakładania grzywn w drodze mandatu karnego. (Dz. U. Nr 174, poz. 1432)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 6 listopada 2002 r. w sprawie metodyk referencyjnych badania stopnia biodegradacji substancji powierzchniowoczynnych zawartych w produktach, których stosowanie może mieć wpływ na jakość wód. (Dz. U. Nr 196, poz. 1658)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 12 listopada 2002 r. w sprawie rocznych planów łowieckich i wieloletnich łowieckich planów hodowlanych. (Dz. U. Nr 194, poz. 1640)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. (Dz. U. Nr 204, poz. 1728)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów. (Dz. U. Nr 220, poz. 1858)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. (Dz. U. Nr 241, poz. 2093)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. z 2003 r. Nr 4, poz. 44)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 14 stycznia 2003 r. w sprawie stanowisk, stopni służbowych oraz zasad wynagradzania w Służbie Leśnej (Dz. U. Nr 11, poz. 123)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 25 lutego 2003 r. w sprawie stawek opłat za udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie oraz sposobu uiszczania opłat (Dz. U. Nr 50, poz. 435)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 14 kwietnia 2003 r. w sprawie wzorów wniosków o wydanie świadectwa pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego (Dz. U. Nr 86, poz. 802)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 14 kwietnia 2003 r. w sprawie wzorów świadectw pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego (Dz. U. Nr 86, poz. 803)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 23 kwietnia 2003 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rocznych planów łowieckich i wieloletnich łowieckich planów hodowlanych (Dz. U. Nr 89, poz. 841)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 17 czerwca 2003 r. w sprawie określenia wzoru publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie (Dz. U. Nr 110, poz. 1058)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz. U. Nr 32, poz. 284)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 18 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakie powinien spełniać leśny materiał rozmnożeniowy (Dz. U. Nr 31, poz. 272)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 marca 2004 r. w sprawie wykazu, obszarów i mapy regionów pochodzenia leśnego materiału podstawowego (Dz. U. Nr 67, poz. 621)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 19 kwietnia 2004 r. w sprawie wykorzystywania leśnego materiału rozmnożeniowego poza regionem jego pochodzenia (Dz. U. Nr 84, poz. 791)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 23 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakie powinien spełniać leśny materiał podstawowy (Dz. U. Nr 100, poz. 1026)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 23 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu przeprowadzania testów leśnego materiału podstawowego (Dz. U. Nr 94, poz. 928)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 23 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez dostawców dokumentacji w zakresie obrotu leśnym materiałem rozmnożeniowym (Dz. U. Nr 94, poz. 929)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 26 kwietnia 2004 r. w sprawie podmiotów upoważnionych do przeprowadzania testów i oceny leśnego materiału podstawowego oraz badań leśnego materiału rozmnożeniowego (Dz. U. Nr 97, poz. 975)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu i trybu opracowywania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz warunków korzystania z wód regionu wodnego (Dz. U. Nr 126, poz. 1318)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 168, poz. 1763)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1764)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1765)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 10 grudnia 2004 r. w sprawie wzorów tablic (Dz. U. Nr 268, poz. 2665)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz. U. Nr 45, poz. 433)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 16 marca 2005 r. w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne (Dz. U. Nr 48, poz. 459)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków wykonywania polowania i znakowania tusz (Dz. U. Nr 61, poz. 548)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie trybu i zakresu opracowania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 61, poz. 549)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. Nr 60, poz. 533)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U. Nr 94, poz. 795)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 18 lipca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań, jakie powinien spełniać leśny materiał podstawowy (Dz. U. Nr 144, poz. 1212)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie wzorów wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat i sposobu przedstawiania tych informacji i danych (Dz. U. Nr 252, poz. 2128)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. Nr 256, poz. 2151)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. Nr 58, poz. 405, Nr 82, poz. 573)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 283, poz. 2841)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 25 października 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu, obszarów i mapy regionów pochodzenia leśnego materiału podstawowego (Dz. U. Nr 201, poz. 1481)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 2 listopada 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykorzystywania leśnego materiału rozmnożeniowego poza regionem jego pochodzenia (Dz. U. Nr 206, poz. 1520)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie stwierdzania kwalifikacji w zakresie gospodarowania odpadami (Dz. U. 2007 nr 247 poz. 1841)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 11 czerwca 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 91, poz. 811)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. Nr 120, poz. 1133)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 19 lutego 2004 roku w sprawie wysokości opłat za czynności geodezyjne i kartograficzne oraz udzielanie informacji, a także za wykonanie wyrysów i wypisów z operatu ewidencyjnego (Dz. U. Nr 37 poz. 333).
dorzeczy, utworzenia regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz podziału obszarów dorzeczy na regiony wodne. (Dz. U. Nr 232, poz. 1953)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ ORAZ ZDROWIA z dnia 19 marca 1954 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze przenośników. (Dz. U. Nr 13 poz. 51)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ ORAZ ZDROWIA z dnia 15 maja 1954 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy użytkowaniu butli z gazami sprężonymi, skroplonymi i rozpuszczonymi pod ciśnieniem. (Dz.U.1954.29.115; zmiany:Dz.U. z 1971 r. Nr 23, poz. 216; Dz. U. z 1999 r. Nr 75, poz. 846)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy. (Dz. U. Nr 69, poz. 332)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ z dnia 1 lipca 1996 r. w sprawie wprowadzenia zakazu stosowania, obrotu i transportu niektórych niebezpiecznych substancji chemicznych. (Dz. U. Nr 86, poz. 393)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA TRANSPORTU I GOSPODARKI MORSKIEJ z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. (Dz. U. Nr 43, poz. 430)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROZWOJU REGIONALNEGO I BUDOWNICTWA z dnia 14 listopada 2000 r. w sprawie wysokości opłat za czynności geodezyjne i kartograficzne oraz udzielanie informacji, a także za wykonywanie wyrysów i wypisów z operatu ewidencyjnego. (Dz. U. Nr 115, poz. 1209)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROZWOJU REGIONALNEGO I BUDOWNICTWA z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków. (Dz. U. Nr 38, poz. 454)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROZWOJU REGIONALNEGO I BUDOWNICTWA z dnia 15 maja 2001 r. w sprawie określenia rodzajów map, materiałów fotogrametrycznych i teledetekcyjnych, stanowiących państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny, których rozpowszechnianie, rozprowadzanie oraz reprodukowanie w celu rozpowszechniania i rozprowadzania wymaga zezwolenia, oraz trybu udzielania tych zezwoleń. (Dz. U. Nr 56, poz. 588)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROZWOJU REGIONALNEGO I BUDOWNICTWA z dnia 18 maja 2001 r. w sprawie materiałów geodezyjnych i kartograficznych oznaczanych klauzulą "poufne". (Dz. U. Nr 56, poz. 589)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 1 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania. (Dz. U. Nr 60, poz. 616)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie rejestracji odmian i udzielania ochrony wyłącznego prawa do odmiany oraz wytwarzania i kontroli materiału siewnego. (Dz. U. Nr 108, poz. 1184)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 12 listopada 2001 r. w sprawie połowu ryb oraz warunków chowu, hodowli i połowu innych organizmów żyjących w wodzie. (Dz. U. Nr 138, poz. 1559)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 22 maja 2002 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa. (Dz. U. Nr 65, poz. 595)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 24 czerwca 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu i magazynowaniu środków ochrony roślin oraz nawozów mineralnych i organiczno-mineralnych (Dz. U. Nr 99, poz. 896)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie przeprowadzania ochronnych szczepień lisów wolno żyjących przeciwko wściekliźnie (Dz. U. z 2003 r. Nr 8, poz. 100)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 17 stycznia 2003 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie połowu ryb oraz warunków chowu, hodowli i połowu innych organizmów żyjących w wodzie (Dz. U. Nr 17, poz. 160)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 18 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych, jakie muszą spełniać gospodarstwa w przypadku, gdy zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego pochodzące z tych gospodarstw są wprowadzane na rynek (Dz. U. Nr 168, poz. 1643)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 8 marca 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania oraz jakości materiału siewnego (Dz. U. Nr 59, poz. 565)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 6 sierpnia 2004 r. w sprawie wzoru wniosku o przyznanie płatności z tytułu realizacji przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt oraz zawartości planu tego działania (Dz. U. Nr 181, poz. 1878)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów (Dz. U. z 2005 r. Nr 7, poz. 55)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ z dnia 7 października 1997 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie. (Dz. U. Nr 132, poz. 877)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ z dnia 12 stycznia 1998 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze ciągników, maszyn, narzędzi i urządzeń technicznych stosowanych w rolnictwie (Dz. U. Nr 12, poz. 51)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 14 marca 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych. (Dz. U. Nr 26, poz. 313, Dz. U. Nr 82, poz. 930)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 5 czerwca 2000 r. w sprawie ustalenia wzoru statystycznej karty wypadku przy pracy oraz związanego z nią trybu postępowania. (Dz. U. Nr 51, poz. 612)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie szczegółowych zasad szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. (Dz. U. Nr 62, poz. 285)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie rodzajów prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej. (Dz. U. Nr 62, poz. 287)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie rodzajów prac, które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby. (Dz. U. Nr 62, poz. 288)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. (Dz. U. Nr 129, poz. 844)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 1 grudnia 1998 r. w sprawie wprowadzenia obowiązku stosowania niektórych Polskich Norm dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy. (Dz. U. nr 148 poz. 974)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ z dnia 9 sierpnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania instrukcji szkoleniowej w zakresie zapewnienia wymogów ochrony zwierząt oraz roślin w toku szkolenia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej na poligonach. (Dz. U. Nr 137, poz. 1157)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz. U. Nr 75, poz. 690)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47, poz. 401)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 164, poz. 1588)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 14 kwietnia 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze obrabiarek do drewna (Dz. U. Nr 36, poz. 409)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy (Dz. U. Nr 191, poz. 1596)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 20 września 2001 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych (Dz. U. Nr 118, poz. 1263)

Ministry resolutions

ZARZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ I BUDOWNICTWA z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego. (M. P. Nr 2/95)

Governmental statements:

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE z dnia 30 marca 2002 r. w sprawie mocy obowiązującej Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzonej w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r.

Binding international agreements:

KONWENCJA dotycząca inspekcji pracy w przemyśle i handlu, przyjęta w Genewie dnia 11 lipca 1947 r. (Dz. U. 1997 r. Nr 72, poz. 450)

KONWENCJA nr 119 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca zabezpieczenia maszyn, przyjęta w Genewie dnia 25 czerwca 1963 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 14, poz. 53)

KONWENCJA o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko żyłowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r. (Dz.U. z 1978 r. Nr 7, poz. 24)

KONWENCJA w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. przez Konferencję Generalną Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Wychowania, Nauki i Kultury na jej siedemnastej sesji (Dziennik Ustaw z 1976 r. Nr 32, poz. 190)

KONWENCJA o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (Konwencja Waszyngtońska -CITES) z 1973 r. (Dz.U. nr 27, poz.112 i 113 z 1991 r.)

KONWENCJA o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 2, poz. 17)

KONWENCJA o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, sporządzona w Bernie dnia 19 września 1979 r.

PROTOKÓŁ przyjęty w Paryżu dnia 3 grudnia 1982 r. zmieniający Konwencję o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko żyłowe ptactwa wodnego, sporządzoną w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r. (Dz. U. z dnia 25 lipca 2003 r.)

KONWENCJA o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzona w Espoo dnia 25 lutego 1991 r.(Dz. U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1110)

POROZUMIENIE o ochronie nietoperzy w Europie, podpisane w Londynie dnia 4 grudnia 1991 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1112)

KONWENCJA o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r.(Dz. U. z 2002 r. Nr 184, poz. 1532)

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE z dnia 31 stycznia 1996 r. w sprawie ratyfikacji przez Rzeczpospolitą Polską Konwencji o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, sporządzonej w Bernie dnia 19 września 1979 r. (Dz. U. Nr 58, poz. 264)

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE z dnia 29 grudnia 1999 r. w sprawie ratyfikacji przez Rzeczpospolitą Polską Konwencji o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego, sporządzonej w Helsinkach dnia 9 kwietnia 1992 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 28, poz. 347)

PROTOKÓŁ KARTAGEŃSKI sporządzony w Montrealu dnia 29 stycznia 2000 r. o bezpieczeństwie biologicznym do Konwencji o różnorodności biologicznej, (Dz. U. z 2004 r. Nr 216, poz. 2201)

OBWIESZCZENIE MINISTRA SPRAW ZAGRANICZNYCH z dnia 31 stycznia 2000 r. o sprostowaniu błędów. (Dz. U. Nr 12, poz. 154)

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE z dnia 8 maja 2002 r. w sprawie mocy obowiązującej Konwencji o różnorodności biologicznej, sporządzonej w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. Nr 184, poz. 1533)

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE z dnia 8 lipca 2002 r. w sprawie mocy obowiązującej Konwencji o ochronie i użytkowaniu cieków transgranicznych i jezior międzynarodowych, sporządzonej w Helsinkach dnia 17 marca 1992 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 78, poz. 703)

EC Directives

DYREKTYWA RADY 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

DYREKTYWA RADY 81/854/EWG z dnia 19 października 1981 r. dostosowująca, w związku z przystąpieniem Grecji, dyrektywę 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

DYREKTYWA KOMISJI 91/244/EWG z dnia 6 marca 1991 r. zmieniająca dyrektywę Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

EU Directives

DYREKTYWA RADY 94/24/WE z dnia 8 czerwca 1994 r. zmieniająca załącznik II do dyrektywy 74/409/EWG w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

DYREKTYWA KOMISJI 97/49/WE z dnia 29 lipca 1997 r. zmieniająca dyrektywę Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

DYREKTYWA RADY 97/62/WE z dnia 27 października 1997 r. dostosowująca do postępu naukowo - technicznego dyrektywę 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

DYREKTYWA NR 2000/60/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej

Decrees and decisions of the EU and EP

ROZPORZĄDZENIE RADY (WE) NR 338/97z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (WE) NR 1808/2001 z dnia 30 sierpnia 2001 r. ustanawiające szczegółowe zasady dotyczące wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi

DECYZJA NR 2455/2001/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 20 listopada 2001 r. ustanawiająca wykaz priorytetowych substancji w dziedzinie polityki wodnej oraz zmieniająca dyrektywę 2000/60/WE

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (WE) NR 349/2003 z dnia 25 lutego 2003 r. zawieszające wprowadzanie do Wspólnoty okazów niektórych gatunków dzikiej fauny i flory

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (WE) NR 1497/2003 z dnia 18 sierpnia 2003 r. zmieniające rozporządzenie Komisji (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi

ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 2152/2003 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 17 listopada 2003 r. dotyczące monitorowania wzajemnego oddziaływania lasów i środowiska naturalnego we Wspólnocie (Forest Focus)

Literatura list gatunków chronionych i zagrożonych wyginięciem:

Lista roślin zagrożonych w Polsce. Zarzycki K., Wojewoda W., Heinrich Z. (red.) 1992.

Polska czerwona księga roślin, Red. R. Kaźmierczakowa, K. Zarzycki, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 2001

Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce, Red. Z. Głowaciński, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 2001

Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. (2 części +CD-ROM. Red. Z. Głowaciński. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 2002

Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce. Red. Z. Głowaciński, J. Nowacki, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 2004

*** - akty prawne aktualnie nieobowiązujące

- b. List of the multilateral environmental agreements and conventions that the country has ratified and the ILO Conventions listed in FSC-POL-30-401 FSC and the ILO Conventions which must be complied with in all FSC certified forests,

Comment [GF32]: Please check to see if this is already included in the information above written in Polish.

List of the multilateral environmental agreements and ILO Conventions

CITES – www.cites.org

ILO – www.ilo.org/ilolex/english/convdisp1.htm

ITTA - www.itta.com

Convention on Biological Diversity - www.biodiv.org/biosafety/protocol.asp

List of ILO Conventions that have an impact on forestry operations and practices:

29 Forced Labour Convention 1930.

87 Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Conventions, 1948

97 Migration for Employment (Revised) Convention, 1949.

98 Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949

100 Equal Remuneration Convention, 1951.

105 Abolition of Forced Labour Convention, 1957

111 Discrimination (Occupation and Employment) Convention, 1958.

131 Minimum Wage Fixing Convention, 1970.

138 Minimum Age Convention, 1973

141 Rural Workers' Organizations Convention, 1975

142 Human Resources Development Convention, 1975

143 Migrant Workers (Supplementary Provisions) Convention. 1975

155 Occupational Safety and Health Convention, 1981.

169 Indigenous and Tribal Peoples Convention, 1989

182 Worst Forms of Child Labour Convention, 1999

ILO Code of Practice on Safety and Health in Forestry Work (ILO 1998)

Recommendation 135 Minimum Wage Fixing Recommendation, 1970

Conventions number 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 and 182 are Core Standards covered by the 1998 ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its follow-up. ILO member states are expected to promote and realize these principles, even if they have not ratified the Conventions. The ILO Code of Practice is not a legal instrument, but it provides authoritative guidance on forest work.

- c. List of or reference to official lists of, endangered species in the country or region in which the standard is to be used.

Comment [GF33]: Please make sure there is a list of endangered species in Poland.

Attachment II. Polish translation of most important ~~an~~ definitions used in the document.

Blok drzewostanów rębnych sąsiadujące ze sobą drzewostany w ramach pojedynczego ostępu, spełniające kryteria dopuszczenia do użytkowania rębного.

Ekosystemy reprezentatywne [Representative ecosystems] - reprezentatywne przykłady istniejących ekosystemów zachowywane w swym stanie naturalnym, stosownie do zakresu działań gospodarczych oraz unikalnego charakteru danych zasobów (w przypadku terenów leśnych, za ekosystem uznaje się typ siedliskowy lasu), w których zachowano wszystkie możliwe fazy rozwoju danego ekosystemu. W lasach gospodarczych w celu zachowania reprezentatywnych przykładów istniejących ekosystemów można wyznaczyć jednostki kontrolne (w gospodarce przerębowej) oraz ostępy (w gospodarce zrębowej) o jak najbardziej jednolitym typie siedliskowym lasu, w których głównym celem prowadzenia gospodarki leśnej jest zachowanie tego typu siedliskowego lasu i wszystkich możliwych faz rozwoju tego ekosystemu, włączając użytkowanie lasu, które jest niezbędne do kreowania najmłodszych faz rozwojowych tych ekosystemów (**def. w oparciu o definicję representative ecosystems wykorzystywaną przez FSC np. w USA**).

Gatunek obcy [Introduced species]: gatunek występujący poza swoim naturalnym zasięgiem w postaci osobników lub zdolnych do przeżycia: gamet, zarodników, nasion, jaj lub części osobników, dzięki którym mogą one rozmnażać (**ustawa o ochronie przyrody**).

Jednostka certyfikująca [Certification body]: akredytowana przez wydział akredytacji [Accreditation Business Unit] organizacji FSC jednostka (firma) przeprowadzająca ocenę zgodności ze standardami FSC (**FSC**)

Jednostki kontrolne obejmują drzewostan lub grupę drzewostanów zagospodarowanych rębnią stopniową gniazdową udoskonaloną (IVd) lub rębnią przerębową (ciągłą) i regulują w nich ład przestrzenny. Jednostki kontrolne są odgraniczone od sąsiednich jednostek ładu przestrzennego granicami transportowymi, drogami leśnymi lub liniami oddziałowymi. Powierzchnia jednostki kontrolnej nie powinna być większa niż 35 ha (**Instrukcja urządzania lasu**).

Lasy naturalne [Natural Forests]: Lasy nie będące plantacjami (**FAO. 2001. Global Forest Resources Assessment FRA 2000 – Main report. Rome**)

Ostępy –ostępy regulują ład przestrzenny drzewostanów zagospodarowanych rębniąmi zupełnymi i złożonymi. Granicami ostępów są linie gospodarcze, wyznaczające w terenie szeregi ostępowe. Szeregi te powinny być z kolei podzielone na ostępy (około 70-100 ha); należy je tak ustalić, aby stwarzały możliwość, przy należytych przestrzeganiu ładu przestrzennego i wytycznych zawartych w *Zasadach hodowli lasu*, przeprowadzenia kolejno po sobie następujących cięć w całym ostępie, w czasie odpowiadającym w przybliżeniu połowie wieku rębności (**Instrukcja urządzania lasu**).

Nadzór i kontrola warunków pracy - Nadzór i kontrolę przestrzegania prawa pracy, w tym przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, sprawuje Państwowa Inspekcja Pracy, natomiast nadzór i kontrolę przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy sprawuje Państwowa Inspekcja Sanitarna (**kodeks pracy**).

Plantacja [Plantation] – specjalna uprawa w której wysadzono sadzonki szybkoosnącego gatunku drzew, aby w skróconym cyklu produkcyjnym (do 60 lat) uzyskać dużą ilość surowca drzewnego, najczęściej dla potrzeb przemysłu opartego na fizykochemicznym przerobieniu drewna. Celem produkcji w takich plantacjach może być również drewno tartaczne.

Plan urządzania lasu [Management plan] (def. wg Ustawy o Lasach z dnia 28 września 1991 r.) - podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla określonego obiektu, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej; (**ustawa o lasach**)

Pracownicy, [Employees]: Pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę (**kodeks pracy**)

Środki kontroli biologicznej [agents of biological control] – żyjące organizmy wykorzystywane do eliminacji bądź regulowania populacji innych żywych organizmów (**def. w oparciu o definicję representative ecosystems wykorzystywaną przez FSC np. w USA**).

Typ siedliskowy lasu (typ siedliska leśnego) – jest podstawową jednostką w systemie klasyfikacji siedlisk leśnych, obejmującą powierzchnie leśne o zbliżonych warunkach siedliskowych, wynikających z żyzności i wilgotności gleb, podobieństwa cech klimatu oraz ukształtowania terenu i jego budowy geologicznej. Obszary należące do tego samego typu siedliskowego lasu wykazują podobne zdolności produkcyjne i przydatność dla hodowli lasu. Typy siedliskowe lasu określa się oddzielnie dla terenów nizinnych, wyżynnych i górskich. Listę typów siedliskowych lasu zawiera Instrukcja urządzania lasu (**Instrukcja urządzania lasu**).

Właściciel lasu, zarządzający [Forest owner, forest manager] - osoba fizyczna lub prawna będąca właścicielem albo użytkownikiem wieczystym lasu oraz osobą fizyczną, osobą prawną lub jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej będącą posiadaczem samodzielnym, użytkownikiem, zarządzającym lub dzierżawcą lasu, podmiot prowadzący gospodarkę leśną (**def. wg. ustawy o lasach**)

Zasoby leśne [Forest resources]: Ogół składników lasu możliwych do określenia ilościowego, obejmujący elementy biocenozy, a szczególnie drzewostany, runo i zwierzynę oraz składniki biotopu, glebę i wodę.

Zrąb zupełny [Clear- cut]: w których wszystkie drzewa na określonej powierzchni są usuwane jednorazowo, a odnowienie wzrasta bez osłony lub tylko z osłoną boczną drzewostanu (**Zasady hodowli lasu**).